

Ilmapuntari 2026: Suomalaisten ilmastoasenteet

Kulutustapoja pitäisi muuttaa kestävämmiksi, mutta talouskasvusta ei saisi luopua

Kunnallisalan kehittämissäätiön Ilmapuntari-kyselytutkimuksen osana selvitettiin suomalaisen aikuisväestön asenteita ilmastonmuutosta ja siihen liittyviä toimia kohtaan. Vastaaajille esitettiin 14 asenneväittämää. Seuraavassa tarkastellaan kyselyn päätuloksia tiivistetysti.

Valtaosan (79 %) mielestä ilmastonmuutos on tieteellisesti todistettu tosiasia. Tästä asiasta eri mieltä tohtii olla vain yksi kahdeksasta (12 %). Useampi kuin neljä viidestä katsoo, että kulutustapoja pitäisi nopeasti muuttaa kestävämmiksi, sillä maapallon luonnonvarat eivät kestä nykyistä kulutusta (83 %). Valtaosa (78 %) myös torjuu myös päinvastaisen teesin, jonka mukaan on hölynpölyä väittää, että maapallo ei kestä kulutuksen lisääntymistä.

Vaikka kulutuksen lisääntymiseen suhtaudutaan hyvin varauksellisesti, silti talouskasvusta luopumisen ei arvioida olevan oikea ratkaisu ilmastokriisiin. Neljännes vastaaajista arvioi talouskasvusta irtautumisen oikeaksi johtopäätökseksi (26 %) ja niukka enemmistö suomalaisista suhtautuu tähän väitteeseen epäilevästi (51 %). Vihreiden kannattajat ovat ainoa tutkittu väestöryhmä, jossa enemmistö puoltaa talouskasvutavoitteista irtautumista.

Joka toinen 18 vuotta täyttänyt uskoo, että ilmastonmuutosta on mahdollista torjua siten, että ihmisten elintaso paranee nykyisestä (49 %). Noin neljännes suhtautuu tällaiseen väittämään varauksellisesti (24 %). Nuoret ikäluokat ja korkeasti koulutetut suhtautuvat tällaiseen mahdollisuuteen keskimäärää luottavaisemmin.

Suomalaiset eivät suhtaudu yhdenmukaisesti siihen, onko talouskasvu välttämätön edellytys ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Kolmannes arvioi, että ilman talouskasvua ilmastonmuutoksen hillintä ei ole mahdollista (35 %). Kolmannes asettuu torjuvalle kannalle (32 %) ja kolmannes ei pysty ottamaan väitteeseen kantaa (33 %).

Ehdotus omasta elintasosta tinkimiseksi ilmastonmuutoksen torjumiseksi jakaa kyselyvastaaajat kahteen leiriin. Vajaat puolet olisi valmis alentamaan elintasoaan (45 %) ja samansuuruinen joukko asettuu vastahankaan (44 %). Ajatus elintasosta ja toimeentulosta tinkimisestä ilmastonmuutoksen suitsimiseksi on yhteydessä puoluekantaan. Vihreiden ja vasemmistoliiton kannattajat ovat ainakin periaatteessa halukkaita tähän, kun taas kokoomuksen, perussuomalaisten ja keskustan tukijat ovat taipuvaisia tyrmäämään ehdotuksen.

Ammattiaseman mukaisista ryhmistä työntekijät suhtautuvat muita pidättyvämmiin ajatukseen elintasosta tinkimiseen. Opiskelijat ja nuoret, 18–30-vuotiaat, suhtautuvat muita myönteisemmin ehdotukseen toimeentulosta nipistämiseen ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi.

Suomen pitää monien mielestä olla ilmastotoimien suunnannäyttävä, mutta enemmistön mielestä asiassa ei pidä intoilla

Suomalaiset jakaantuvat kahteen melko tasasuuruiseen ryhmään kysyttäessä, pitääkö Suomen olla edelläkävijä ilmastopäästöjen vähentämisessä. Joka toinen (49 %) kannattaa Suomen asettautumista suunnannäyttäjäksi ja enemmän kuin kaksi viidestä (42 %) torjuu ajatuksen. Tienraivaajaksi asettautumista kannattavat etenkin nuoret, 18–30-vuotiaat sekä vihreiden ja vasemmistoliiton kannattajat. Perussuomalaisten tukijoille ehdotus maistuu kovin karvaalta.

Vaikka monet kannattavat Suomea ilmastotoimien edelläkävijänä, niin enemmistön (59 %) mielestä Suomen ei pidä intoilla asiassa ennen kuin suurimmat päästöjen aiheuttajat ovat ryhtyneet riittäviin toimiin asiassa. Työntekijät, eläkeläiset, työttömät, kokoomuksen, perussuomalaisten ja keskustan kannattajat varoittavat Suomea liiasta innokkuudesta. Nuorilla, 18–30-vuotiailla, opiskelijoilla, pääkaupunkiseudulla asuvilla sekä vihreiden ja vasemmistoliiton kannattajilla on jokseenkin päinvastainen näkemys asiasta.

Ilmastotoimien kansalliset kustannukset askarruttavat suomalaisia. Enemmistö tyrmää väitteen, jonka mukaan Suomen pitäisi moninkertaistaa rahoitus ilmastomuutoksen hillitsemiseksi (54 %). Neljännes olisi halukas oleellisesti lisäämään rahoitusta ilmastomuutoksen seuraamusten lieventämiseksi (26 %). Nuoret, opiskelijat, vihreiden ja vasemmistoliiton tukijat olisivat valmiita lisäämään rahoitusta moninkertaiseksi. Kokoomuksen, perussuomalaisten ja keskustan kannattajat kiistävät ehdotuksen ilmastotoimien rahoituksen moninkertaistamisesta.

Kansalaiset jakaantuvat kahteen likimain yhtä suureen leiriin myös kysyttäessä, aiheuttavatko Suomen ilmastotoimet liian suuria kustannuksia suomalaisille. Enemmän kuin kaksi viidestä kyselyvastaajasta on vakuuttunut, että kustannukset suomalaisille ovat liian raskaita (44 %). Toisaalta miltei yhtä suuri osuus on valmis torjumaan väitteen nykyhetken liiallisista taloudellisista uhrauksista (41 %).

Vastaaajille esitettiin myös kaksi kuntiin liittyvää väittämää. Kansalaisille tuottaa tuskia ottaa kantaa kuntien ilmasto- ja ympäristönsuojelutoimien riittävyyteen. Lähes kaksi viidestä ei osaa arvioida, onko oma asuinkunta toiminut osaltaan riittävästi ilmastomuutoksen hillitsemiseksi (38 %). Lähes yhtä moni on epätietoinen, ovatko kunnat ylipäättään Suomessa toimineet tarpeeksi ympäristönsuojelun edistämiseksi (34 %).

Kansalaisten ilmastoasenteet ovat muuttuneet vuodesta 2022 aika vähän. Suomalaiset ovat yhtä vakuuttuneita kuin ennenkin siitä, että kulutustapoja pitäisi nopeasti muuttaa kestävämmäksi. Suomalaiset ovat yhtä lailla edelleen pääosin sitä mieltä, että Suomen olisi hyvä olla suunnannäyttäjä ilmastopäästöjen vähentämisessä. Yhtä suuri osa ihmisistä kuin aiemminkin, noin puolet aikuisväestöstä, luottaa siihen, että ihmisten elintaso kohentuu, vaikka ilmastomuutosta yritetään hillitä.

Aivan kaikki asenteet eivät kuitenkaan ole ennallaan. Aiempaa pienempi osa väestöstä uskoo, että talouskasvusta luopuminen on oikea ratkaisu ilmastokriisiin. Samanaikaisesti aiempaa suurempi osa on vakuuttunut siitä, että ilman talouskasvua ilmastomuutoksen hillintä ei ole mahdollista.

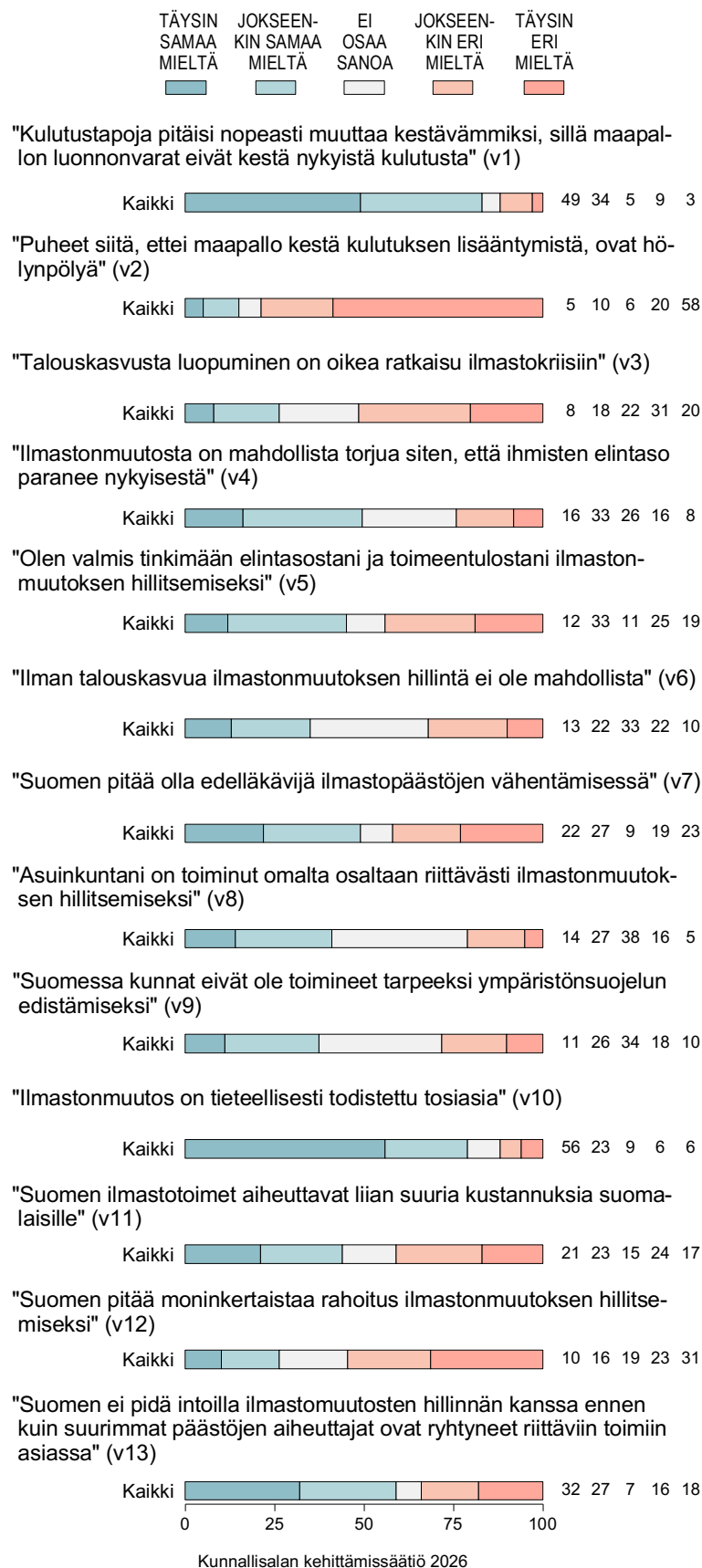
Nähtävästi taloudellisesti synkkinä aikoina aiempaa suurempi osa kansalaisista pitää ilmastotoimia ja talouskasvua toisiaan tukevinä asioina.

Tutkimuksen toteutus

KAKS – Kunnallisanalan kehittämissäätiön tutkimuksen toteutti Verian (aiemmin Kantar Public). Tutkimusaineisto on koottu Gallup Kanavalla 1.–4.6.2026. Haastatteluja tehtiin yhteensä 1.027. Vastajaat edustavat maamme täysi-ikäistä väestöä Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Tutkimuksen tulosten virhemarginaali on koko aineiston tasolla suurimmillaan vajaat kolme prosenttiyksikköä suuntaansa.

Kuvio 7.

SUHTAUTUMINEN ILMASTONMUUTOSTA KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN (%).

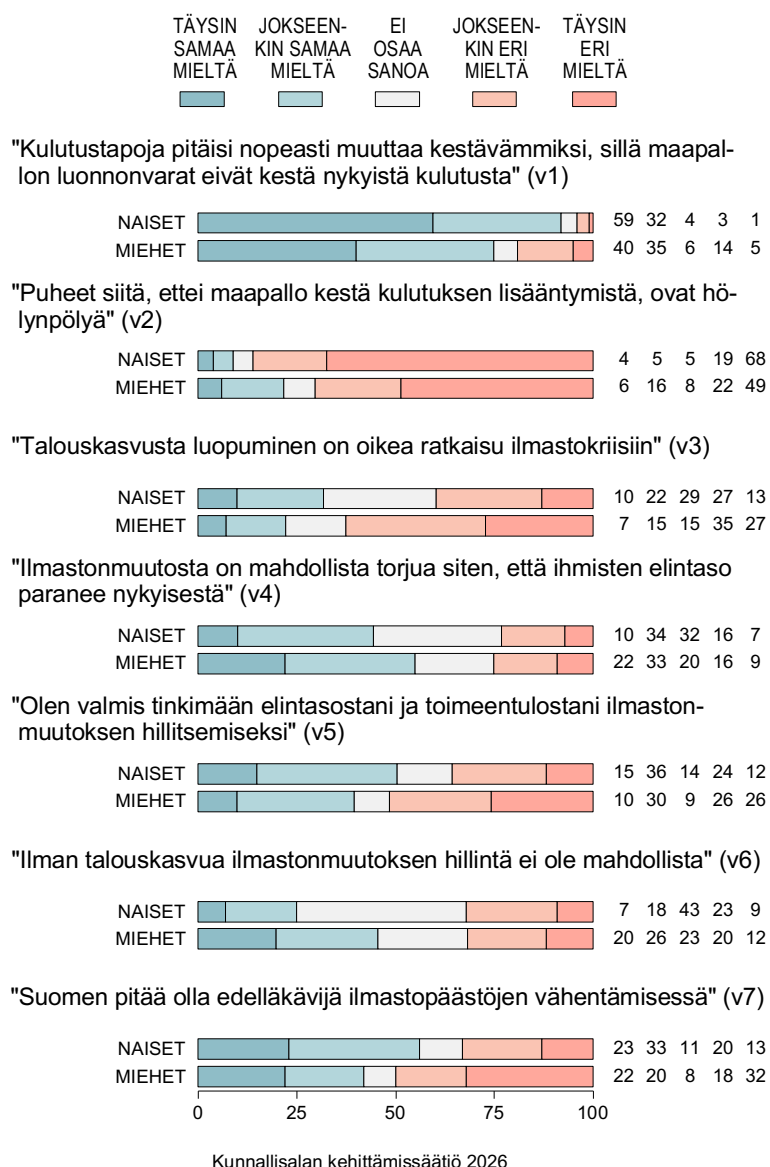

Kuvio 7at.

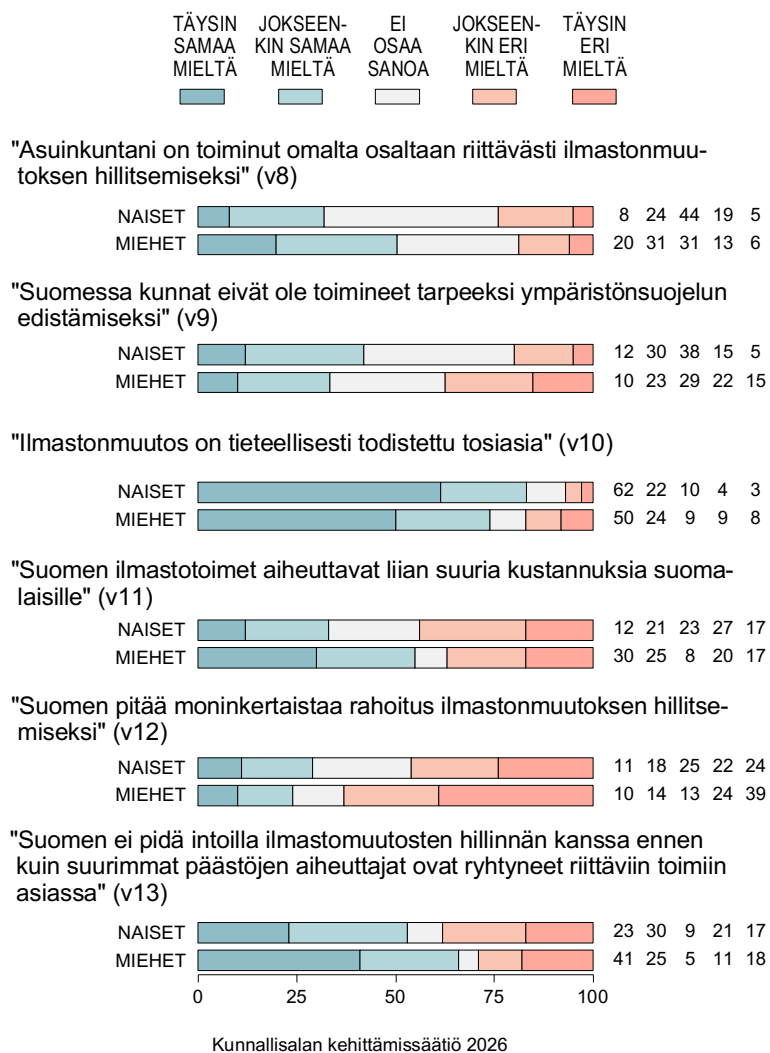
SUHTAUTUMINEN ILMASTONMUUTOSTA KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN KEVÄÄLLÄ 2022 JA KESÄLLÄ 2026 (yhteiset väittämät, %).

Kuvio 7as.

SUHTAUTUMINEN ILMASTONMUUTOSTA KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN:
NAISET vs. MIEHET (osa I, %).

Kuvio 7bs.

SUHTAUTUMINEN ILMASTONMUUTOSTA KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN:
NAISET vs. MIEHET (osa II, %).

Kuvio 7ah.

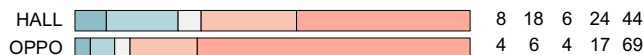
SUHTAUTUMINEN ILMASTONMUUTOSTA KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN:
HALLITUSPUOLUEIDEN (HALL) vs. OPPOSITIOPUOLUEIDEN (OPPO)
KANNATTAJAT (osa I, %).

TÄYSIN
SAMAA
MIELTÄ
JOKSEEN-
KIN SAMAA
MIELTÄ
EI
OSAA
SANOA
JOKSEEN-
KIN ERI
MIELTÄ
TÄYSIN
ERI
MIELTÄ

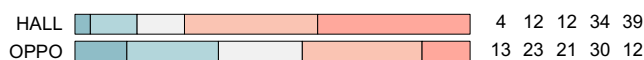
"Kulutustapoja pitäisi nopeasti muuttaa kestävämmiksi, sillä maapallon luonnonvarat eivät kestä nykyistä kulutusta" (v1)

"Puheet siitä, ettei maapallo kestä kulutuksen lisääntymistä, ovat hölynpölyä" (v2)

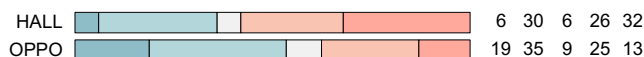
"Talousskasvusta luopuminen on oikea ratkaisu ilmastokriisiin" (v3)

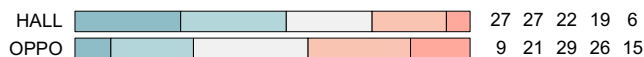
"Ilmastomuutosta on mahdollista torjua siten, että ihmisten elintaso paranee nykyisestä" (v4)

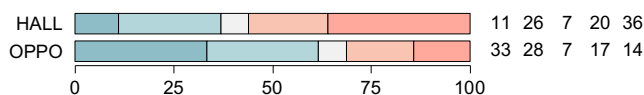
"Olen valmis tinkimään elintasostani ja toimeentulostani ilmastomuutoksen hillitsemiseksi" (v5)

"Ilman talousskasvua ilmastomuutoksen hillintä ei ole mahdollista" (v6)

"Suomen pitää olla edelläkävijä ilmastopäästöjen vähentämisessä" (v7)

Kunnallisalan kehittämissäätiö 2026

Kuvio 7bh.

SUHTAUTUMINEN ILMASTONMUUTOSTA KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN:
HALLITUSPUOLUEIDEN (HALL) vs. OPPOSITIOPUOLUEIDEN (OPPO)
KANNATTAJAT (osa II, %).

TÄYSIN
SAMAA
MIELTÄ
JOKSEEN-
KIN SAMAA
MIELTÄ
EI
OSAA
SANOA
JOKSEEN-
KIN ERI
MIELTÄ
TÄYSIN
ERI
MIELTÄ

"Asuinkuntani on toiminut omalta osaltaan riittävästi ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi" (v8)

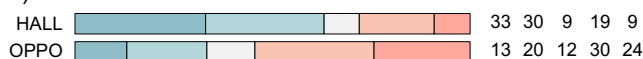
"Suomessa kunnat eivät ole toimineet tarpeeksi ympäristönsuojelun edistämiseksi" (v9)

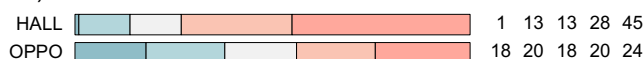
"Ilmastonmuutos on tieteellisesti todistettu tosiasia" (v10)

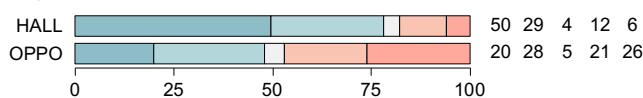
"Suomen ilmastotoimet aiheuttavat liian suuria kustannuksia suomalaisille" (v11)

"Suomen pitää moninkertaistaa rahoitus ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi" (v12)

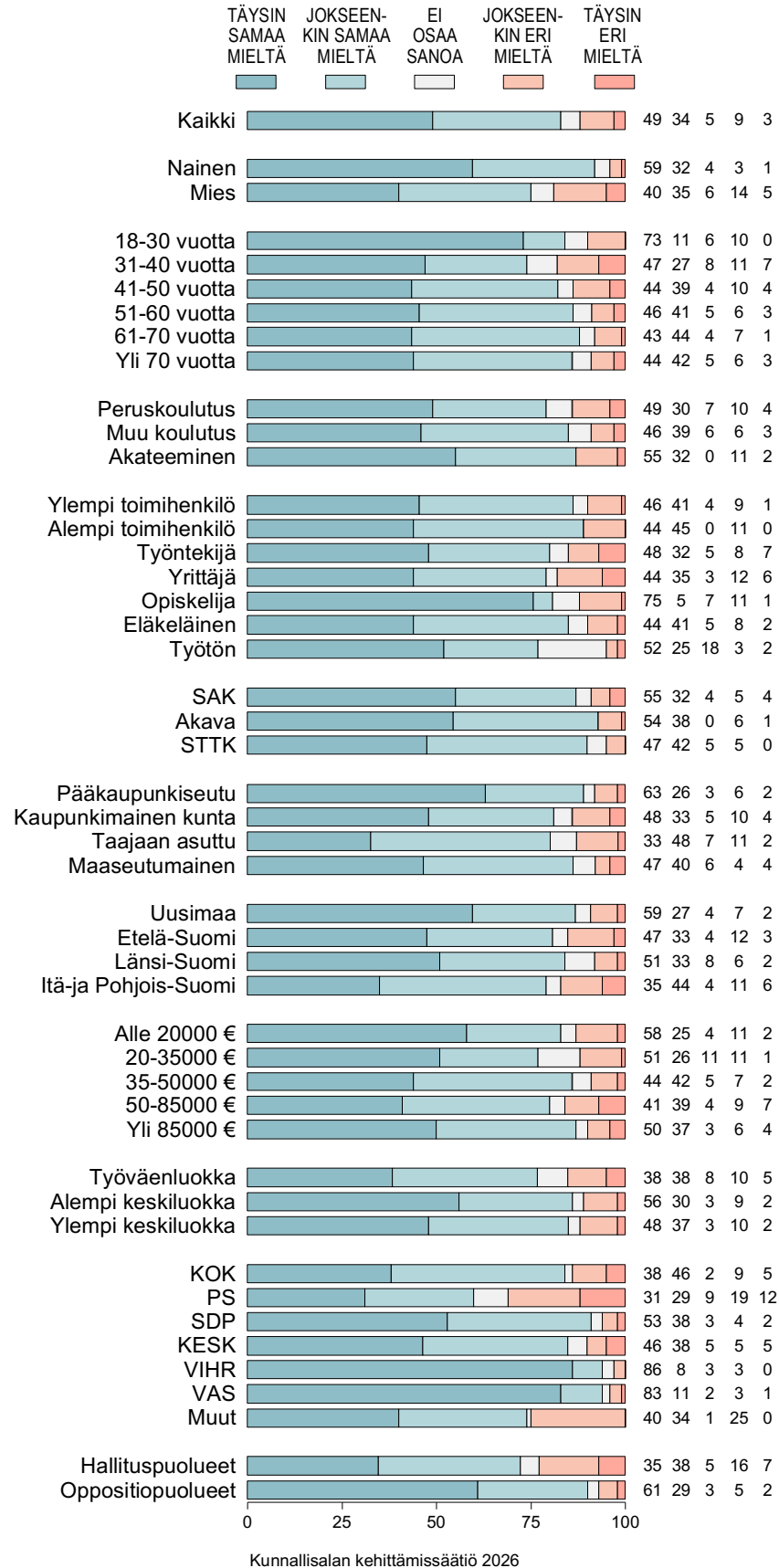
"Suomen ei pidä intoilla ilmastonmuutosten hillinnän kanssa ennen kuin suurimmat päästöjen aiheuttajat ovat ryhtyneet riittäviin toimiin asiassa" (v13)

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2026

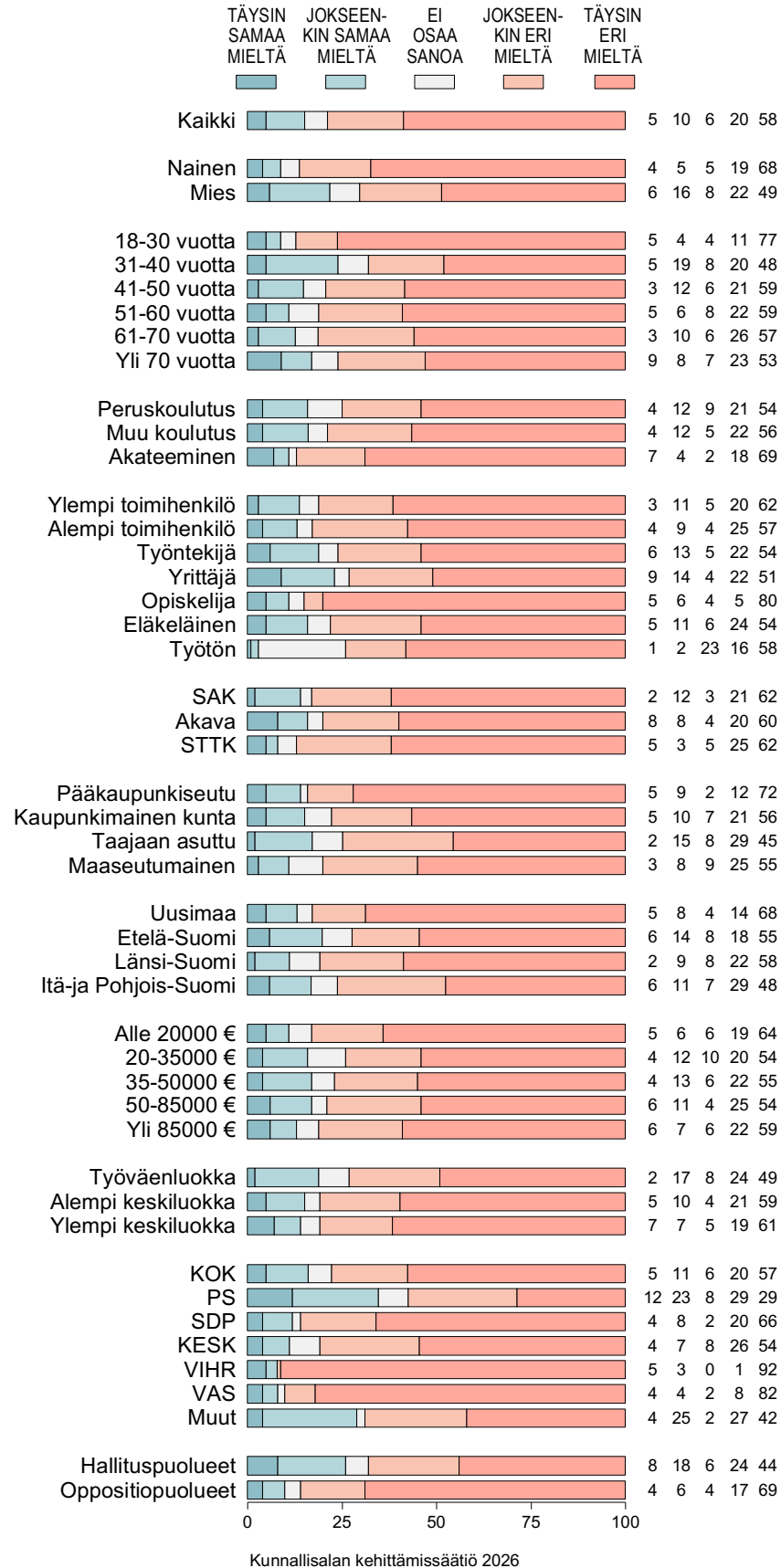
Kuvio 7-1.

"Kulutustapoja pitäisi nopeasti muuttaa kestävämmiksi, sillä maapallon luonnonvarat eivät kestä nykyistä kulutusta" (%).

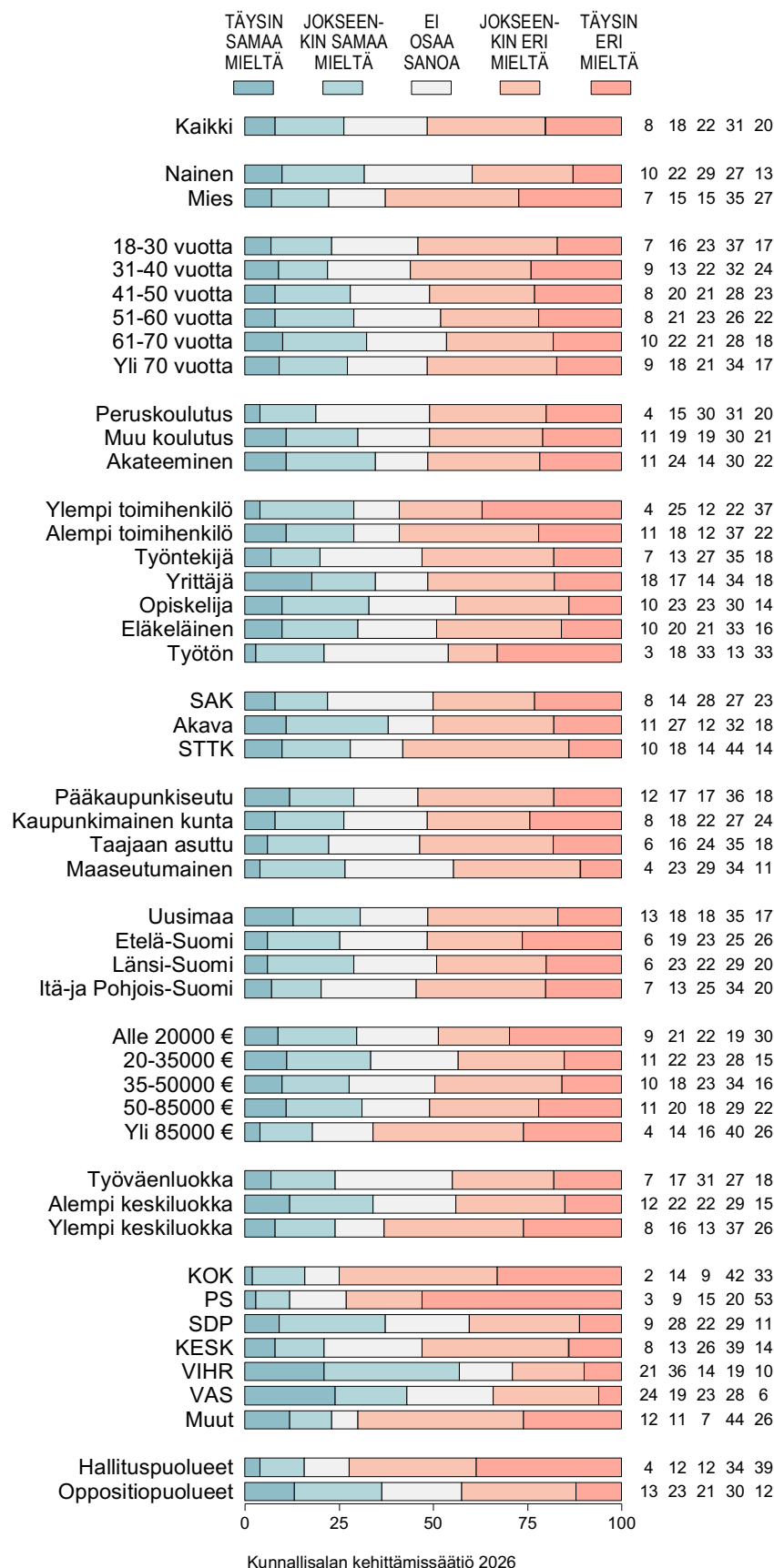
Kuvio 7-2.

"Puheet siitä, ettei maapallo kestä kulutuksen lisääntymistä, ovat hölynpölyä" (%).

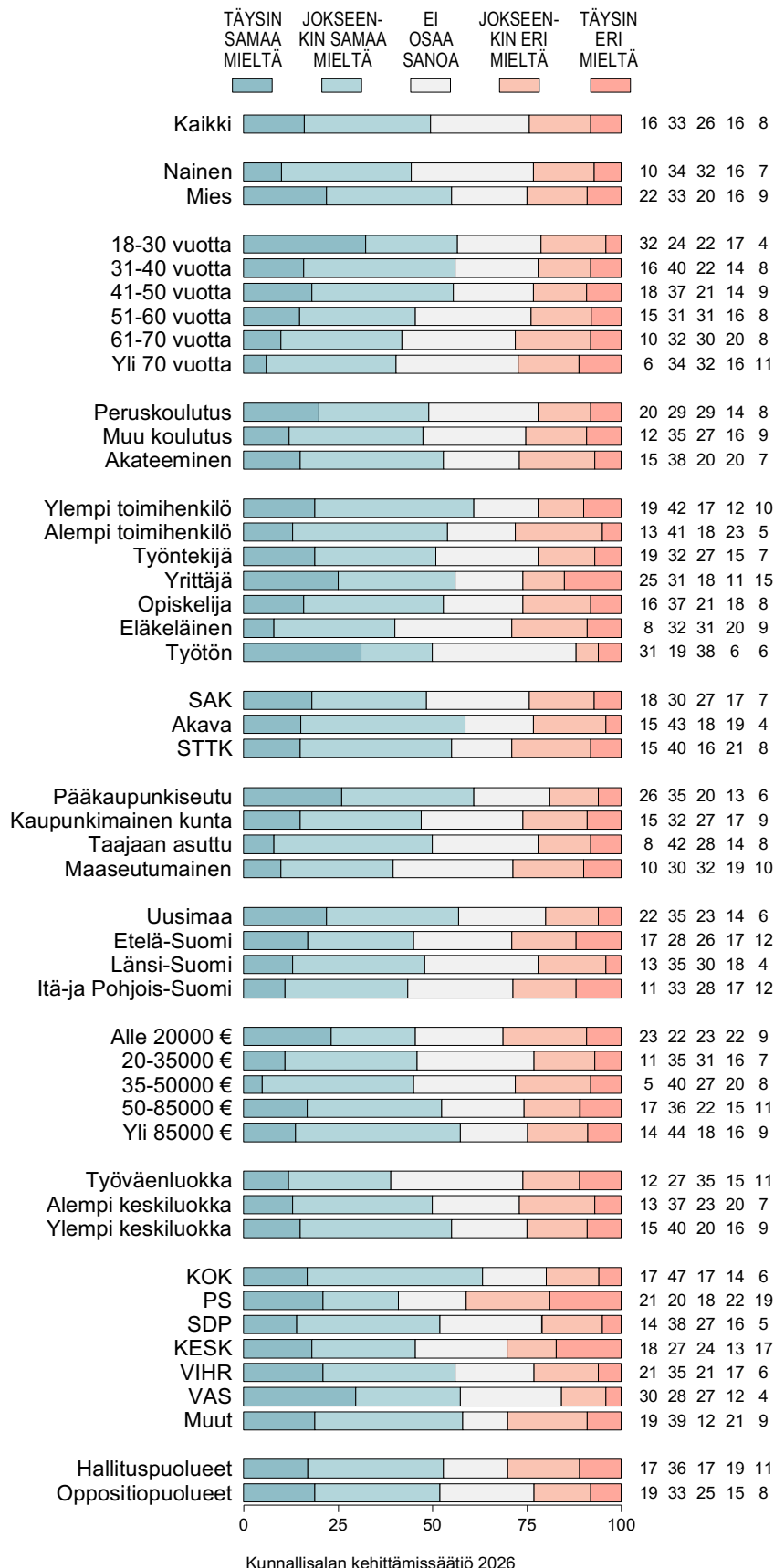
Kuvio 7-3.

"Talouskasvusta luopuminen on oikea ratkaisu ilmastokriisiin" (%).

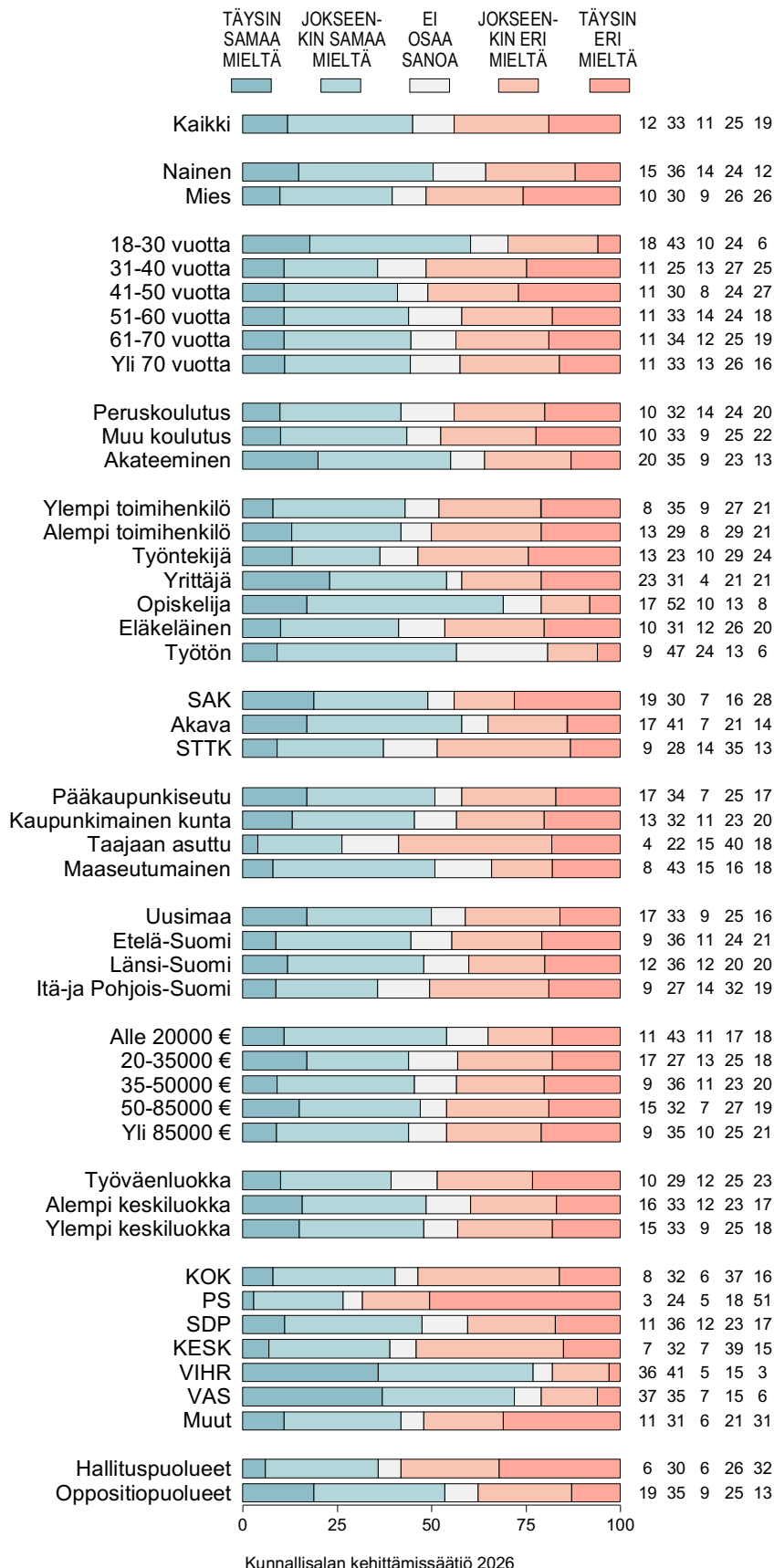
Kuvio 7-4.

"Ilmastonmuutosta on mahdollista torjua siten, että ihmisten elintaso paranee nykyisestä" (%).

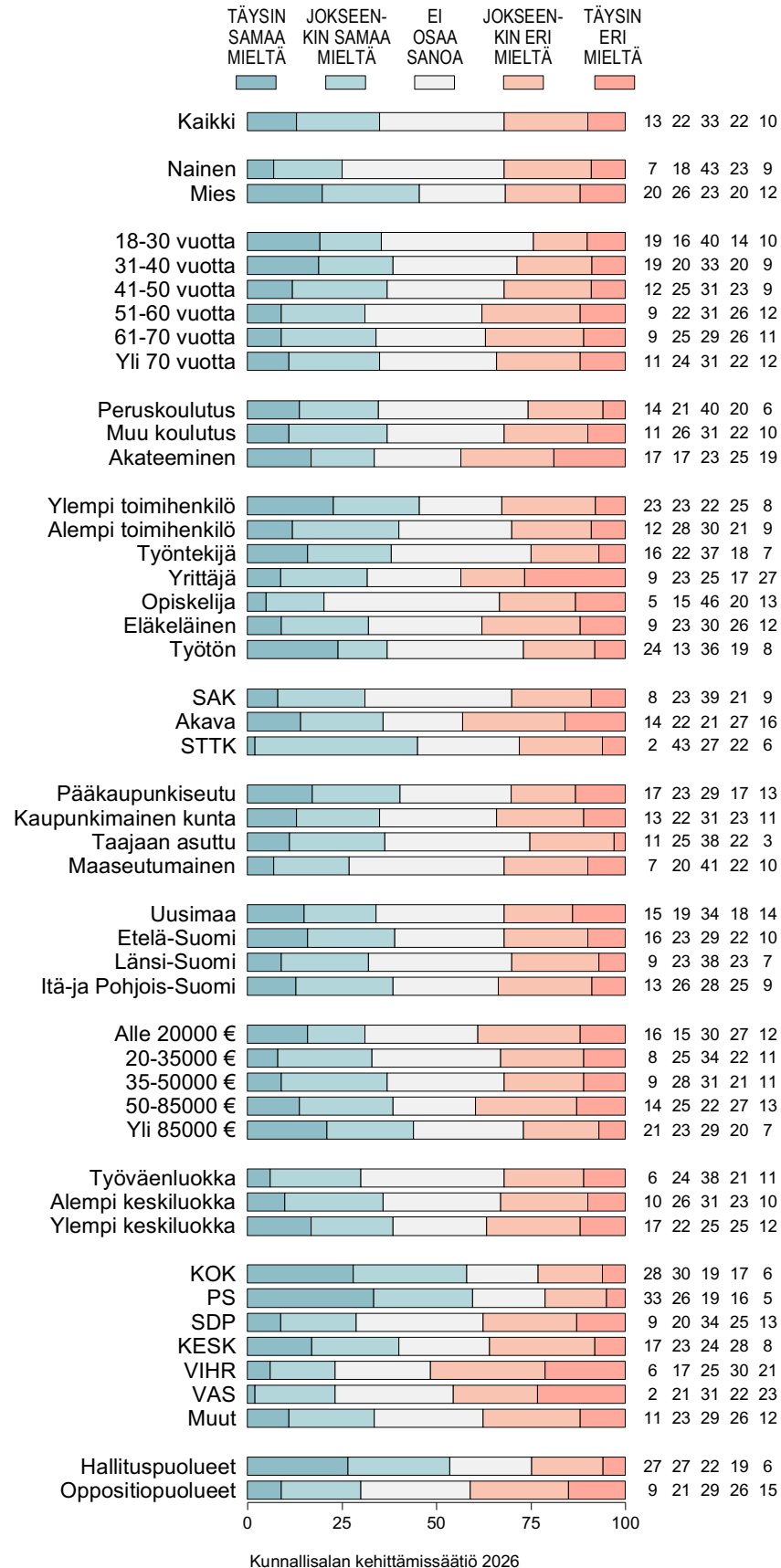
Kuvio 7-5.

"Olen valmis tinkimään elintasostani ja toimeentulostani ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi" (%).

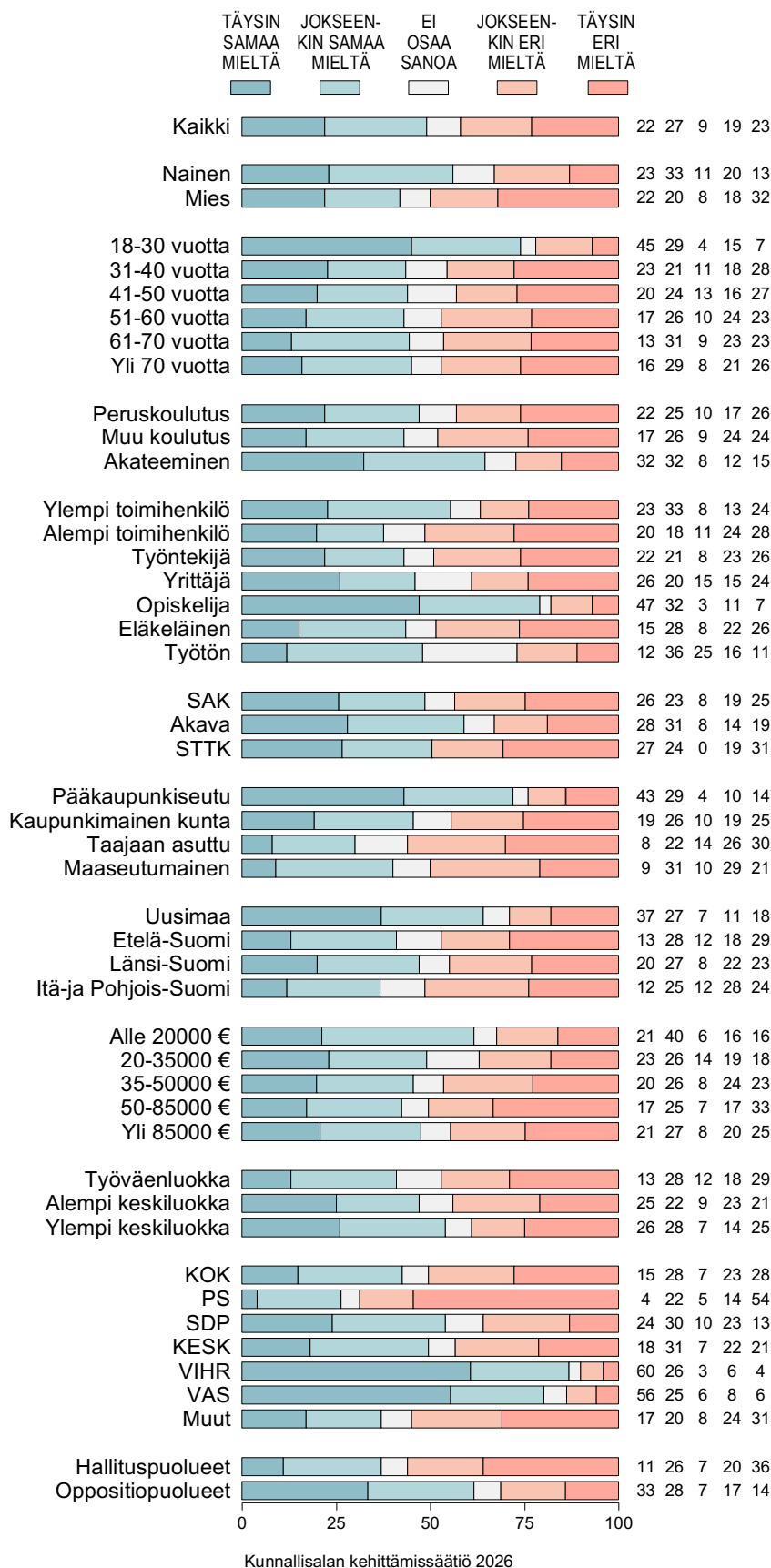
Kuvio 7-6.

"Ilman talouskasvua ilmastonmuutoksen hillintä ei ole mahdollista" (%).

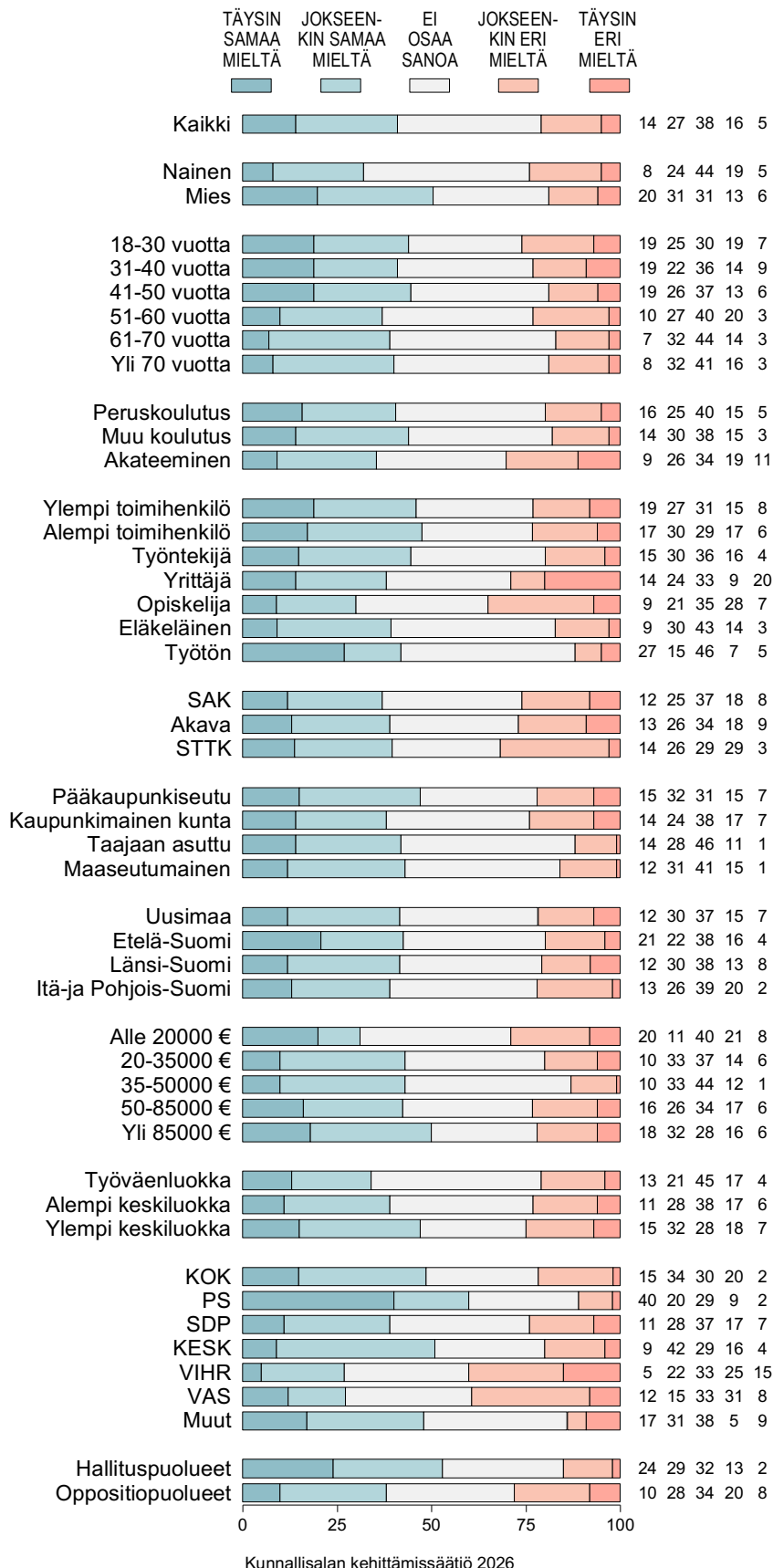
Kuvio 7-7.

"Suomen pitää olla edelläkävijä ilmastopäästöjen vähentämisessä" (%).

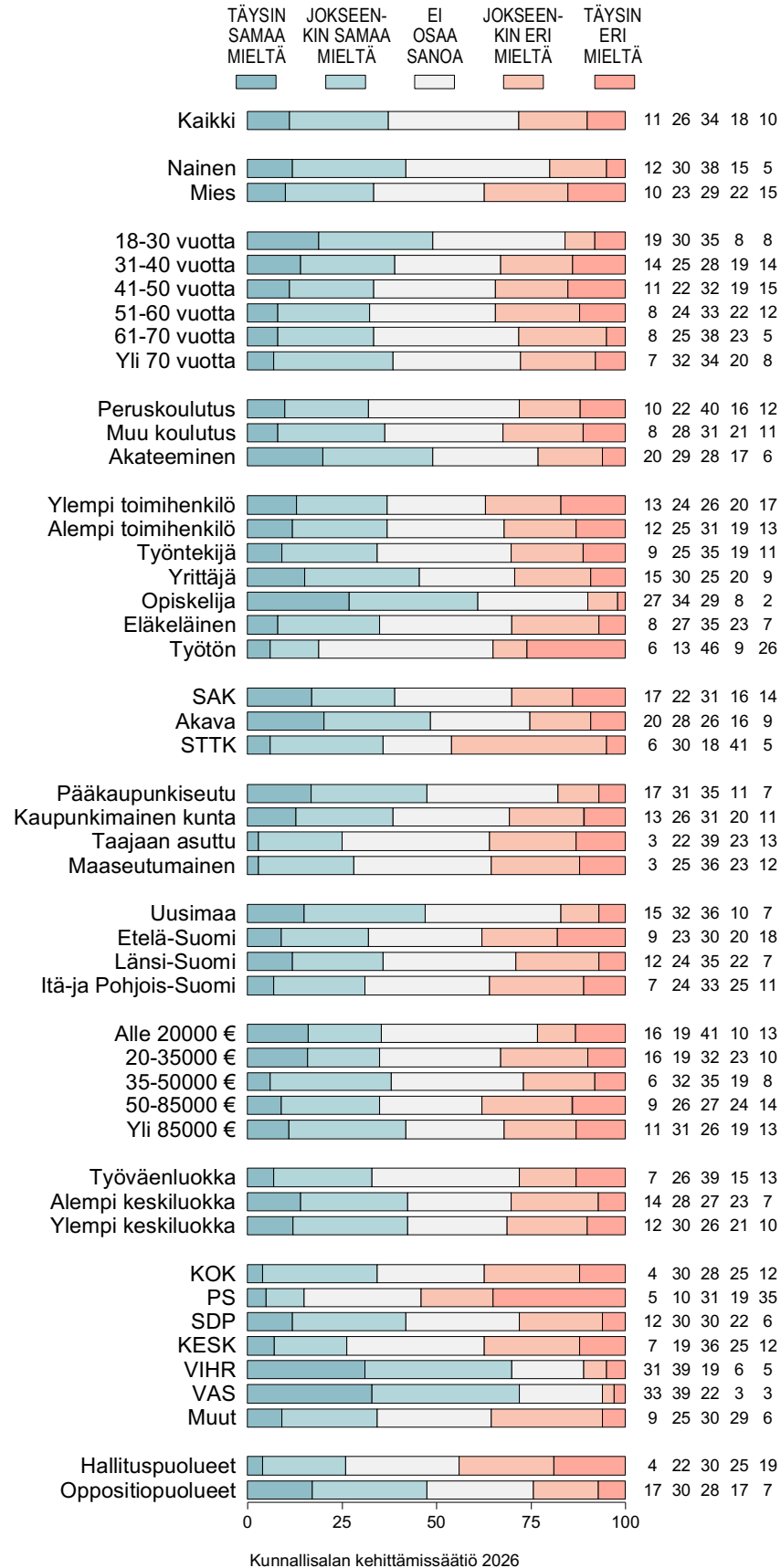
Kuvio 7-8.

"Asuinkuntani on toiminut omalta osaltaan riittävästi ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi" (%).

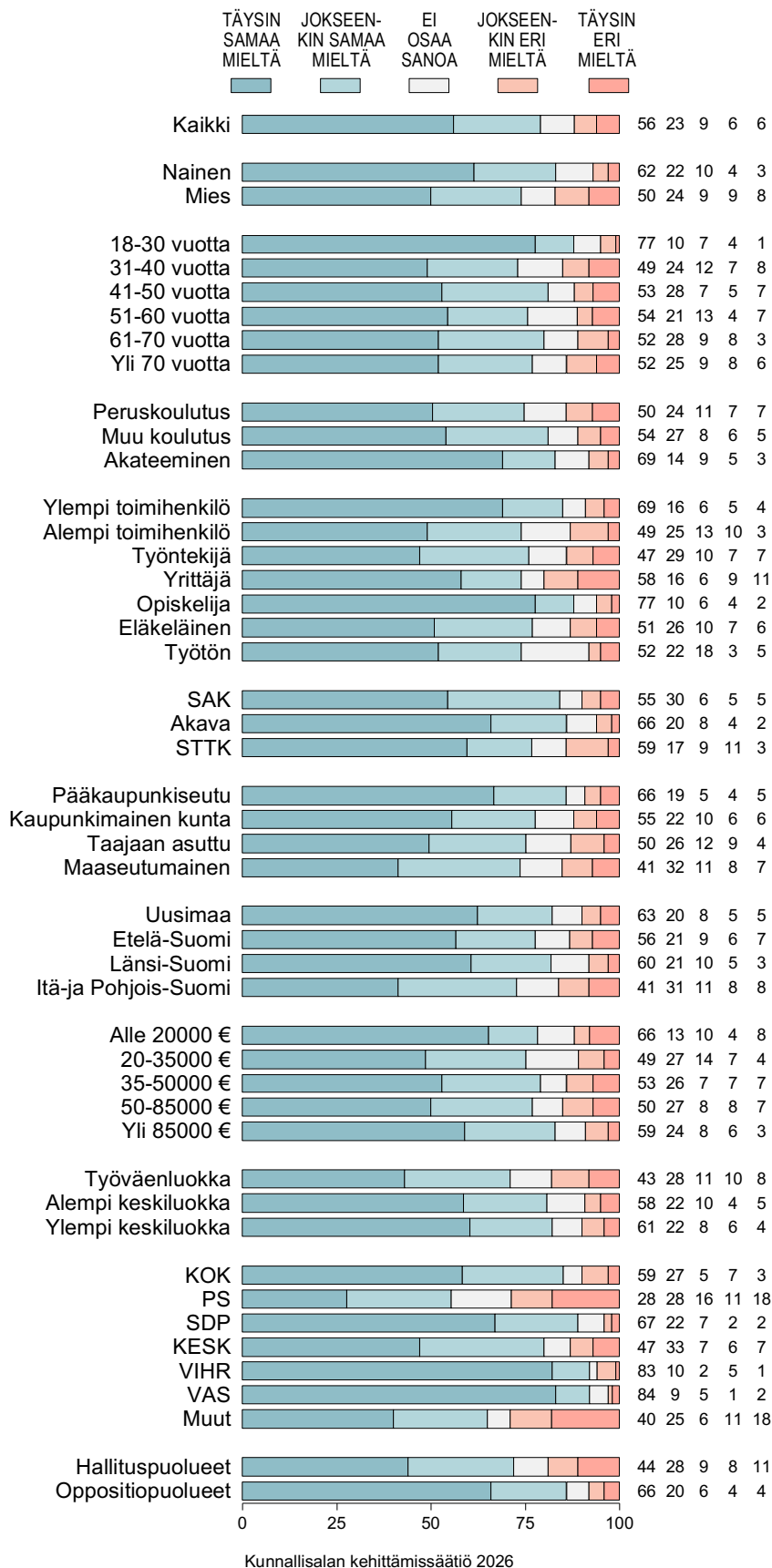
Kuvio 7-9.

"Suomessa kunnat eivät ole toimineet tarpeeksi ympäristönsuojelun edistämiseksi" (%).

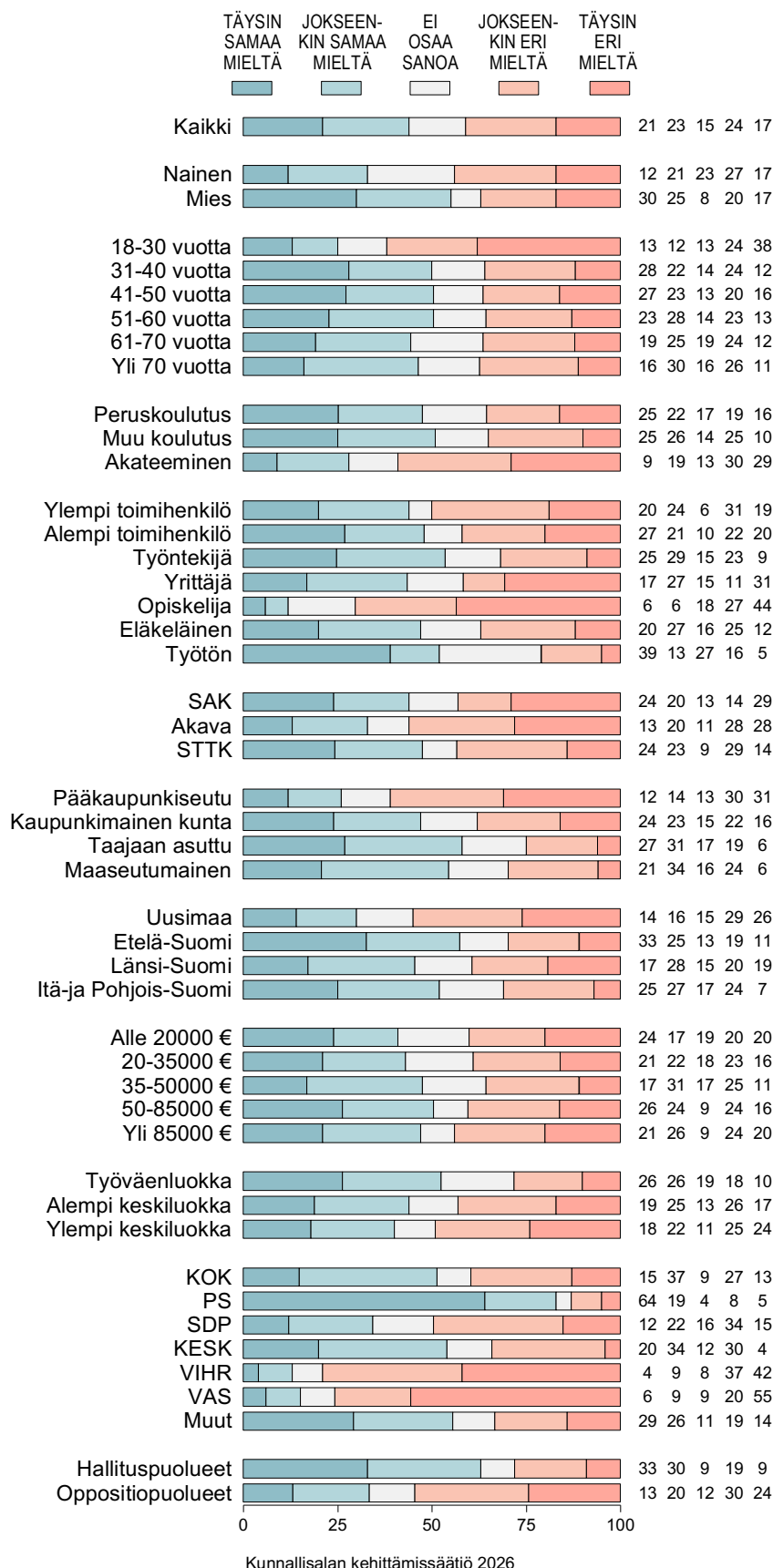
Kuvio 7-10.

"Ilmastomuutos on tieteellisesti todistettu tosiasia" (%).

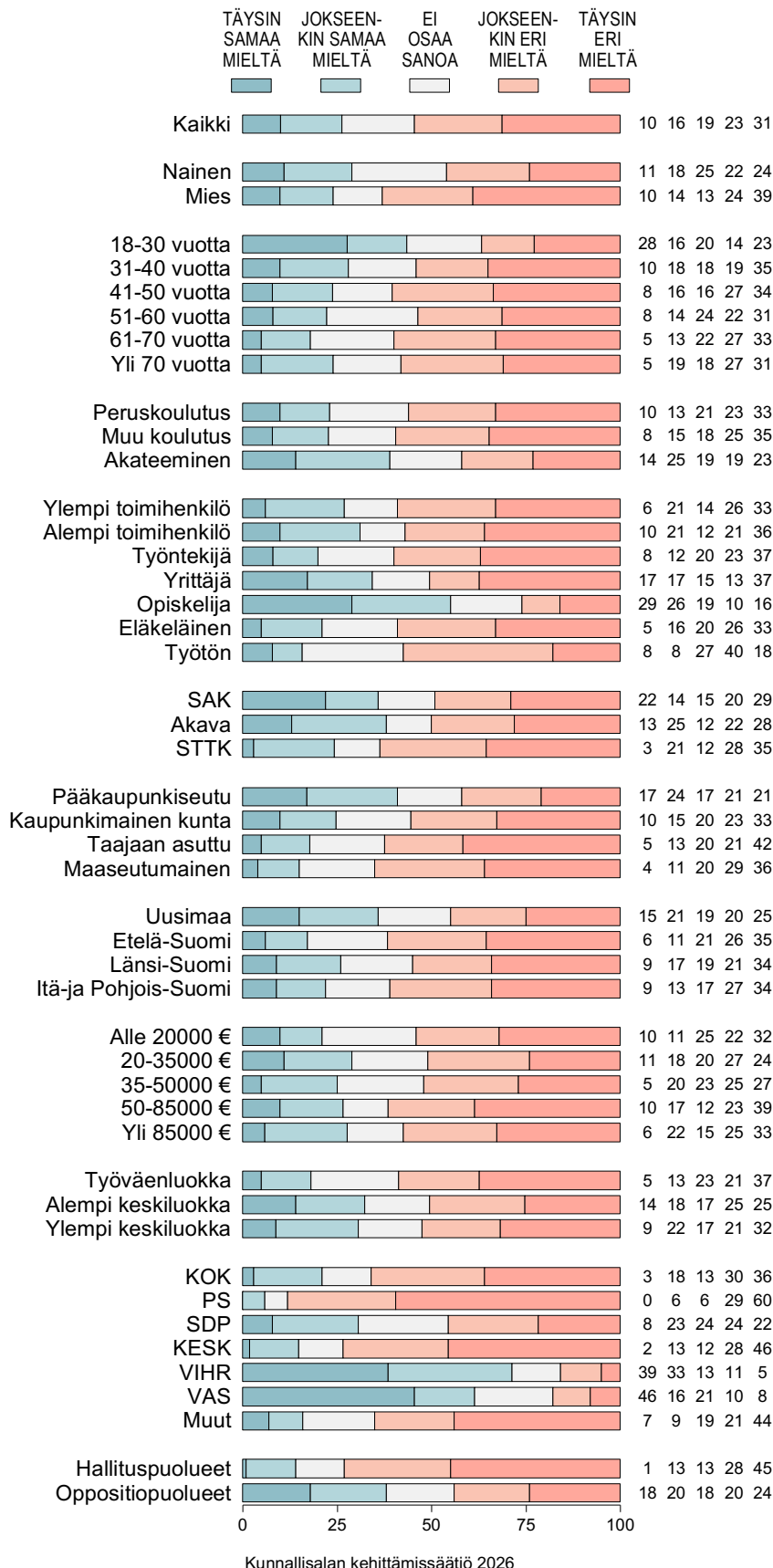
Kuvio 7-11.

"Suomen ilmastotoimet aiheuttavat liian suuria kustannuksia suomalaisille" (%).

Kuvio 7-12.

"Suomen pitää moninkertaistaa rahoitus ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi" (%).

Kuvio 7-13.

"Suomen ei pidä intoilla ilmastonmuutosten hillinnän kanssa ennen kuin suurimmat päästöjen aiheuttajat ovat ryhtyneet riittäviin toimiin asiassa" (%).

